

Tematický plán dějepisu pro třídy I.V, I.W

Celkem hodin: 66

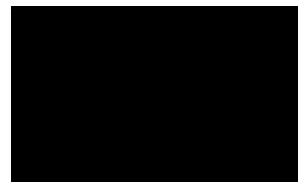
Školní rok: 2025-26

Vyučující: Mgr. Martin Kindl, Ph.D., Mgr. Mariana Poláková, Ph.D.

Vypracováno dle ŠVP Jiráskova gymnázia Náchod „Na cestě ...“ verze 4.0 platného od 1.9. 2023

Žák: uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků	Význam a zkoumání dějin - uvede konkrétní příklady potřebnosti a využitelnosti dějepisných poznatků - uvede příklady, kdy se lidstvo z dějin poučit nedokázalo - zformuluje vlastními slovy, proč je důležité poznávat a zabývat se historií	září	3b VMEGS (rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, historicky logicky myslet)
uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	Historické prameny - uvede příklady historických pramenů - podle svých možností přinese konkrétní materiál na ukázkou (např. staré mince, listiny apod.) a rozřídí ho - vyjmenuje alespoň tři pomocné vědy historické a uvede předmět jejich zkoumání - shromáždí seznam institucí v nejbližším okolí, které se zabývají shromažďováním a studiem historických materiálů	září	5d 3c 3d MuV (kulturní difference)
orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní hist. epochy v chronolog. sledu	Historický čas a prostor - sestaví časovou osu, označí historické epochy na časové ose, označí správně rok 0 a seřadí dané letopočty z období př. n. l. a n. l.	září	2b + c M
charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	Počátky lidské společnosti - pojmenuje hlavní znaky člověka a dovede je zdůvodnit - najde rozdíly mezi způsobem života sběrače a lovce - zaujme stanovisko k faktu, že mezi lidskými rasami nejsou žádné významné rozdíly - respektuje jiné lidské rasy - charakterizuje výtvarný projev pravěkého člověka v souvislosti s jeho každodenním životem a vývojem duchovní kultury / např. nástěnné malby, sošky zvířat, žen /	září / říjen	5a Bi, Vv, Ov VMEGS (jsme Evropané), EV (základní podmínky života)
objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost	- uvede znaky neolitu - vysvětlí příčiny vzniku zemědělství - konkretizuje oblasti prvního zpracování kovů - zhodnotí význam kovu pro vývoj lidské společnosti - najde společenské a geografické rozdíly v lidské společnosti v době kovů (různé oblasti – různé podmínky – různá vyspělost – různé uspořádání společnosti) - objasní roli muže a ženy v pravěké společnosti a porovná s jejich úlohou v dnešní společnosti - popíše proměnu krajiny a vliv člověka na ni	září/ říjen	5d Z, Ov, Př exkurze Všešary (středisko exp. archeologie) OSV (řešení problémů a rozhodovací dovednosti), EV (lidské aktivity a problémy živ. prostředí)
uvede příklady archeologických kultur na našem území	- zná alespoň dvě kultury na našem území a uvede jejich znaky (Keltové, popelnicová pole, ...)	říjen	3a Z, Vv MuV (kulturní difference)
rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury - popíše přírodní podmínky staroorientální oblasti, které napomohly vzniku prvních civilizací - na základě práce s mapou uvede znaky staroorientálních států - orientuje se na mapě staroorientálních států podle toků velkých řek	listopad	3a Vv EV (základní podmínky života)
uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	- uvede příklady hmotných a písemných památek starověkých civilizací - porovná způsob života ve starověkých státech a dnes, najde rozdíly ve způsobu života - porovná vzdělání a výchovu ve starověku se vzděláním v dnešní době (dostupnost, užitečnost, vliv na budoucí život člověka a sociální postavení, ...) - dovede zhodnotit, v čem spočívá kulturní odkaz staroorientálních států dneška	listopad	3a Vv, Ov, M, F MuV (kulturní difference, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity)

	- respektuje rasy a národnosti - váží si hodnot, které vytvořily lidské civilizace ve starověku - připraví prezentaci, poster, referát o některé z významných starověkých památek		
demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem	- pracuje s mapou antického Řecka a Říma, vyhledá v ní alespoň čtyři nejvýznamnější centra antické kultury a přiřadí ke kultuře - dovede zhodnotit, v čem spočívá kulturní odkaz antiky dnešku - vyjmenuje znaky judaismu a křesťanství a porovná je s polyteistickým náboženstvím Řeků a Římanů - respektuje jiná náboženství - váží si morálních a duchovních hodnot odlišných náboženství	prosinec/ duben	Z, Vv, Čj, Tv 6c Ov 5a VDO (principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování), MuV (princip sociálního smíru a solidarity, lidské vztahy), VMEGS (Evropa a svět nás zajímá)
porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	- porovná jednotlivé formy vlády, popíše a vypráví o postavení společenských skupin v jednotlivých státech, zaujme stanovisko k danému problému - vysvětlí podstatu antické demokracie, uvede její příklady, dá do souvislosti s dnešní demokracií, diskutuje, váží si demokracie, respektuje názory druhých - najde a porovná rozdíly mezi formou vlády a způsobem života v antickém světě a ve střední Evropě ve stejném časovém období, konkretizuje jejich styky - vcítí se do postavení lidí z různých sociálních vrstev ve starověkých státech - respektuje profesní a společenské postavení lidí	květen	5b OV, Z VDO (občan, občanská společnost a stát)
popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států	Křesťanství a středověká Evropa - objasní vznik středověké společnosti (feudální principy a jejich fungování) - popíše zrod nové Evropy (nový etnický obraz Evropy) - charakterizuje křesťanství	květen/ červen	3e VMEGS (jsme Evropané) OSV (hodnoty, postoje, prakt. etika) EV (vztah člověka k prostředí) Čj, Ov, Lj, Z
porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-křesťanské a islámské kulturní oblasti	- najde a porovná rozdíly ve způsobu života ve vybraných středověkých evropských státech (francká říše, Byzanc, arabská říše ...) - objasní příčiny rozdílného tempa vývoje, konkretizuje jejich vzájemné vztahy a styky - charakterizuje vliv arabské říše na vývoj v Evropě - popíše proměny středověké krajiny, objasní změny v hospodářství - vytvoří si samostatný úsudek o životě a postavení lidí v daných hist. podmínkách Shrnutí učiva, opakování	červen	EV (lidské aktivity a problémy život. prostředí, vztah člověka k prostředí) OSV (sociální rozvoj, poznávání lidí) 5d, 6d MVP Př, Z, Vv

Tematický plán pro školní rok 2025-26

Předmět: Dějepis

Třída: 2.V, 2.W

Vyučující: Mgr. Mariana Poláková, Ph.D., Mgr. Martin Kindl

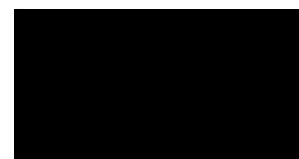
Časová dotace: 66 hodin

Vypracováno dle ŠVP Na cestě verze 4.0 platné od 1. 9. 2023.

Učebnice: Dějepis pro 7. ročník ZŠ – novověk (+ odpovídající Pracovní sešit).

Žákovy dovednosti	Učivo a dílčí výstupy	Časový plán
Křesťanství a středověká Evropa		
popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států	Opakování a shrnutí učiva z primy - objasní vznik středověké společnosti (feudální principy a jejich fungování) - popíše zrod nové Evropy (nový etnický obraz Evropy) - charakterizuje křesťanství	září
porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-křesťanské a islámské kulturní oblasti	- najde a porovná rozdíly ve způsobu života ve vybraných středověkých evropských státech (franká říše, Byzanc, arabská říše,...) - objasní příčiny rozdílného tempa vývoje, konkretizuje jejich vzájemné vztahy a styky - charakterizuje vliv arabské říše na vývoj v Evropě - popíše proměny středověké krajiny, objasní změny v hospodářství (na základě vědomostí sestaví např. jídelníček starých Slovanů) - vytvoří si samostatný úsudek o životě a postavení lidí v daných historických podmínkách	září-říjen
objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj Českého státu, popíše postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	- popíše vznik států Slovanů (Sámova říše, Velká Morava, Český stát) - dokáže zhodnotit jednotlivé časové etapy dějin českých zemí - zhodnotí vývoj za posledních Přemyslovců, vývoj po nástupu Lucemburků a posoudí rozvoj státu za vlády Karla IV. - zdůvodní příčiny středověké kolonizace, rozvoje měst a vysvětlí jejich význam (nakreslí plán středověkého města, vesnice) - zaneše na časovou osu významné události národních dějin - vypracuje poster k založení svého rodiště - zakreslí do mapy střední Evropy nejvýznamnější státní útvary doby - dokáže jednoduše pracovat s ukázkami dobových dokumentů (vyhledat informaci, vysvětlit dobový pojem apod.)	říjen-listopad
vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a k jiným věroukám	- chápe význam christianizace při vytváření nové Evropy a víry v životě tehdejšího člověka - dokáže objasnit myšlenku obnovení římského císařství a charakterizovat světskou a církevní moc (vztah císař-papež) - posoudí křížové výpravy jako mocenské i kulturní setkání křesťanského a islámského světa - popíše a porovná vývoj nejvýznamnějších evropských států v 13. a 15. stol., zhodnotí soupeření Anglie a Francie a jeho důsledky - posoudí postavení a život Židů ve středověké společnosti	prosinec
ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	- charakterizuje kulturu a umění románského slohu, jmenuje příklady uměleckých děl - uvede znaky gotiky, jmenuje příklady uměleckých památek, připraví si popis a informaci o některé konkrétní památce v regionu a seznámí s ní spolužáky	
Renesance, humanismus		
vysvětlí znovuzrození antického ideálu člověka, nové	charakterizuje antický a renesanční ideál člověka	leden

myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky	- rozpozná základní znaky renesanční kultury a na jejich základě dokáže uvést regionální památky tohoto období - uveče důvody, pro něž se stala církev terčem společenské kritiky	
Husitství, reformace a jejich šíření Evropou		
vymeží význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	- vysvětlí význam kalicha jako symbolu husitství - doloží konkrétními příklady společenské změny v důsledku husitských válek a jejich význam pro další vývoj českého státu - vysvětlí podstatu Království dvojího lidu, chápe fungování stavovské monarchie - objasní pokrokovost a nadčasovost mírových snah Jiřího z Poděbrad	únor-březen
Zámořské objevy a počátky dobývání světa		
popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	- podle mapy určí směry zámořských výprav - uveče pozitiva i negativa evropské expanze do zámoří a jejich přesah do současnosti - porovná úroveň evropské a zámořských kultur a civilizací - zpracuje medailon některé z významných osobností zámořských výprav (mořeplavci, vědci, podporující panovníci, ...) - vysvětlí význam technických a vědeckých novinek, které umožnily zámořské objevování	duben
Český stát a velmoci v 15. – 18. století. Reformace a jejich šíření Evropou		
objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	- vysvětlí cestu českého státu pod nadvládou Habsburků - vytvoří náboženskou mapu Evropy (katolická, protestantská, muslimská území) a vyvodí oblasti možných konfliktů, sleduje i počínající dělení Evropy VxZ - zjistí základní rozdíly mezi protestantstvím a katolictvím, křesťanstvím a islámem, umí nalézt i jejich společné znaky - objasní komplikovanost náboženské situace českého státu a vyvodí její kořeny v minulosti - zdůvodní proměnu náboženského konfliktu v mocenský - zjistí regionální souvislosti třicetileté války a prezentuje je - zhodnotí výsledky války a mírových jednání s důrazem na české země	květen-červen
na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus	- uveče příklady států s různými státními systémy a na vybraném stručně vysvětlí, jak k jeho nastolení došlo (Anglie, habsburská monarchie, Francie...) - vysvětlí základní znaky dobových státních systémů a porovná je se současným stavem	červen
	Shrnutí a opakování učiva	

Tematický plán

Předmět: Dějepis

Třída: tercie V+W

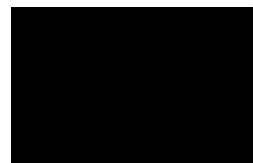
Vyučující: Mc

Školní rok: 2025/2026

Vypracováno dle ŠVP „Na cestě“ ver. 4.0 platného od 1. 9. 2023

TERCIE		
rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek	Český stát a velmoci v 15. – 18. století. Barokní kultura a osvícenství - vytvoří v rámci skupinového projektu materiál (prezentace, plakát, nástěnka) k jednomu z historických uměleckých slohů (románský, gotický, renesanční, barokní, klasicistní) a prezentuje jej ve třídě (zohlední regionální vazby)	Vv, Čj, Hv, Ov
vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	Industrializace a její důsledky pro společnost, sociální otázka - porovná způsob vlády, ekonomické, sociální a geografické podmínky vybraných států (Anglie, USA, Španělsko, habsburská monarchie, Turecko, Rusko,...) - vysvětlí příčiny rozdílné ekonomické a společenské úrovně evropských států, na tomto základě se pokusí i o srovnání kulturní vyspělosti, pokusí se najít souvislost mezi mírou svobody ve společnosti a kulturní vyspělostí - pokusí se o praktické srovnání tradiční řemeslné a manufakturní výroby (třídní manufaktura na výrobu jednoduché školní pomůcky – organizace práce, individuální předpoklady k jejímu vykonávání,...) - vyvodí výhody nárůstu všeobecné vzdělanosti pro moderní společnost	Opakování – září-říjen 4abd, 6a, 3b, 1bc, 2b říjen Ov, Z 1ce, 5bc, 6a VDO
objasní souvislost mezi událostmi Francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé	Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět; vznik USA - objasní rozdíly mezi jednotlivými formami státního zřízení před a během Francouzské revoluce a v době napoleonských válek (absolutní monarchie, konstituční monarchie, republika, diktatura) a porovná je se současností i některými modely 20. stol. (jakobínská diktatura – komunistická diktatura) - uvede na základě práce s texty dobových dokumentů základní lidská a občanská práva a svobody a vysvětlí jejich praktický význam, porovná postavení člověka v předrevoluční a porevoluční společnosti	říjen-listopad Ov 2ac, 3e, 5bc, VDO VMEGS Z, Ov, cizí jazyky
porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů	Národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa. - s použitím atlasu přemýšlí o rozpornosti národnostního a politického uspořádání Evropy, uvede příklady národů, které nežijí ve vlastním státě a jsou ovládány jinými národy (hledá podobné příklady i v současnosti a nedávné minulosti) - doloží na konkrétních krocích a osobnostech postupnou emancipaci (kulturní, jazykovou, ekonomickou, politickou) českého národa v habsburské monarchii	2b, 6c VDO VMEGS
charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve	Revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů - porovná feudální a buržoazní společnost a vysvětlí vznik nového společenského rozvrstvení	prosinec leden-březen Ov

vybraných evropských revolucích	- vysvětlí rozdílné cíle evropských revolucí 19. stol. (nacionální, jednotící, ekonomické, státoprávní,...) a uvede příklady konkrétních zemí	3ab
na vybraných příkladech demonstuje základní politické proudy	Politické proudy (konservativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva - pokusí se v rámci třídy o sestavení vlastní ústavy - v diskusi se snaží pochopit (i ve vztahu k politickému dění v současnosti) pojmy liberalismu, konservativismus, demokratismus, socialismus, levice, pravice, absolutismus, totalita, neoabsolutismus,... Kulturní rozrůzněnost doby. Konflikty mezi velmocemi, kolonialismus. Industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka	VDO únor-březen Ov 5c, 4ab VDO
vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií	- dokáže rozdělit Evropu na vyspělou a zaostávající a zdůvodní své závěry na základě předchozího vývoje - popíše fungování koloniálního obchodu (s atlasem) - zdůvodní úspěšnost Velké Británie a USA a dokáže pro své závěry argumentovat konkrétními fakty - zakreslí do mapy světa jeho koloniální rozdělení a pokusí se o určení oblastí možných budoucích konfliktů - vypracuje krátkou prezentaci o některé významné vědecké osobnosti či vynálezu - ve spolupráci s ostatními se pokusí na základě prezentací vyvodit souvislosti mezi vynálezy, vynálezcí a technickým pokrokem - (výstupy si navzájem hodnotí, každého za něco pochválí)	4bcd Z, Ov, F Ch, F, Ov
na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	1. světová válka - porovná klady a zápory technického rozvoje v předcházejícím období (co přinesl technický rozvoj společnosti, jednotlivým oblastem světa, vědeckému pokroku,...), uvažuje o negativech i pozitivěch - uvede příklady zneužitelných objevů a vynálezů (bojový plyn, letecká technika, ponorky,...) - vyvodí příčiny (ekonomické, politické, společenské, nacionální, mocenské,...) prvního světového konfliktu - charakterizuje velmi stručně průběh války na jednotlivých frontách a československou účast v bojích (legie)	VDO (principy demokracie jako formy způsobu vlády a způsobu rozhodování) MeV (fungování a vliv médií ve společnosti) VMEGS (jsme Evropané) květen-červen

Tematický plán předmětu DĚJEPIS pro školní rok 2025-2026

Dotace hodin: 66

Třída: 4.V, 4.W

Vyučující: Mgr. Mariana Poláková, Ph.D.

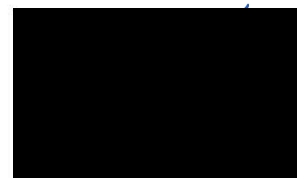
Vypracováno dle ŠVP Jiráskova gymnázia Náchod „Na cestě ...“ verze 3.1 platného od 1. 9. 2017

propojí historické poznatky se současnou situací, nalezne a popíše analogie	Opakování: 1. světová válka	září	Z, Ov,
zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	Vznik ČSR - uvede hlavní rysy nového státu - dokáže vysvětlit fungování pluralitní demokracie na příkladu politického systému 1. republiky - vysvětlí, které problémy nový stát musel řešit (vytváření hranic, řešení národnostní a sociální otázky, hospodářství) - zhodnotí, jak se to podařilo	září- listopad	Ov, Čj, Z
na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	Světová hospodářská krize - uvede příčiny a důsledky hospodářské krize - najde souvislosti mezi hospodářským vývojem a nástupem extrémních sil - vysvětlí pojem nacismus a uvede jeho znaky - posoudí politiku západních mocností – appeasement, vyjmenuje její konkrétní příklady - uvede příklady fašistických agresí a válečných konfliktů 30. let		2be, 5a
propojí historické poznatky se současnou situací, nalezne a popíše analogie	ČSR – boj o záchranu demokracie a samostatného státu - popíše vliv hospodářské krize na stabilitu státu - charakterizuje mezinárodní a vnitřní síly, které ohrožovaly demokratický charakter státu a nakonec i jeho existenci - vyvodí závěr, že demokracie a samostatnost se hroutí, až když se ČSR stává předmětem mezinárodních zájmů - zhodnotí důsledky rozhodnutí Mnichovské konference	prosinec	2b, 5a, 3abcd
na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	2. světová válka - vysvětlí příčiny 2. světové války - vyjmenuje spojence – satelity Německa - popíše průběh války v jejích klíčových událostech na evropských i světových bojištích - objasní vznik protifašistické koalice a její cíle - vyjmenuje představitele Velké trojky - uvede hlavní body diplomatických jednání na konferencích v Teheránu, Jaltě, Postupimi - vysvětlí pojem diaspora, holocaust, konečné řešení židovské otázky		VDO MeV MuV (etnický původ) MuV (princip sociálního smíru a solidarity) 5d

	- posoudí důsledky 2. sv. války a poválečné uspořádání		
zhodnotí význam československého odboje za 2. světové války a popíše důsledky této činnosti	Protektorát Čechy a Morava - popíše vznik Protektorátu a postavení tohoto útvaru k Třetí říši - objasní persekuci českého národa a konečné cíle nacistů vzhledem k Čechům - posoudí zapojení Čechů do boje proti nacismu - určí charakter Slovenského štátu a zdůvodní změny v postoji Slováků k jejich státu vedoucí k odboji a SNP	leden -únor	Ov, Čj, Z
objasní příčiny poválečného vývoje a směřování ke komunistickému zřízení	Poválečné ČSR 1945-1948 - vyjmenuje změny, které nastaly v ČSR v důsledku války a světového vývoje - popíše průběh vnitropolitického zápasu končícího převzetím moci komunisty v únoru 1948		VDO (principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování)
vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce posoudí postavení rozvojových zemí	Rozdělený a integrující svět - objasní příčiny rozkolu mezi bývalými spojenci, dokumentuje to na konkrétních případech - vyvodí, které země se staly sovětskými satelity - charakterizuje pojem studená válka - zdůvodní význam západoevropské integrace pro zachování hodnot Evropy - shromáždí konkrétní informace, na kterých prezentuje ochlazování a oteplování vztahů mezi Východem a Západem - zhodnotí význam perestrojky a protikomunistické rezistence na pád komunistických režimů - posoudí situaci v tzv. Třetím světě a uvede příklady dekolonizace a jejího dopadu na světové dění	březen	VMESGS (Evropa a svět nás zajímá) EV (jsme Evropané) 5a občanská výchova, český jazyk, zeměpis
popíše proměny komunistického režimu v průběhu 2. poloviny 20. století v Československu a do popisu zahrne i vnější vlivy působící na tento vývoj	Komunistické Československo - shromáždí konkrétní důkazy pro označení vlády KSČ jako totalitní – především události těsně po únoru 1948 a v 50. letech - srovná komunistický totalitní model s modelem demokracie v západních zemích, zformuluje základní rozdíly - zhodnotí význam roku 1968 jako pokusu o reformu - na základě vzpomínek rodinných příslušníků na události roku 1968 se aktivně zapojuje do diskuse - na základě popisu období normalizace ocení význam disidentského hnutí (uvede příklady) vedoucího spolu s mezinárodním vývojem k pádu totalitního režimu - na základě zhlédnutých audiovizuálních materiálů (dokumenty, filmy, nahrávky, ...) vyvodí, jakých zločinů a porušování lidských práv se komunistický režim dopouštěl	Duben - květen	exkurze Terezín, popř. Bohdašín, opevnění
prokáže základní orientaci v problémech současného světa	Svět současnosti - zvolí si jednu geografickou oblast s vážnými sociálními, ekonomickými či humanitárními problémy a pokusí se v dějinách	červen	občanská výchova, zeměpis 3d

na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	20. století najít kořeny těchto problémů, s použitím encyklopedií, internetu a dalších zdrojů připraví o zvolené problemové oblasti poster pro své spolužáky (možná i skupinová práce) - podá důkazy kladného i záporného vlivu rozvoje vědy a techniky v době po 2. světové válce do současnosti. - prezentuje svůj vlastní názor (úvahu) na téma: V historii jsme objevili spoustu problémů, rozporů, tragédií, válek. Je současný svět již lepší, poučilo se lidstvo z dějin? Jsou některé nové problémy?		VMEGS (Evropa a svět nás zajímá) VDO (občan, občanská společnost a stát) projekt (problémy současného světa) EV (lidské aktivity a problém životního prostředí) EV (vztah člověka k prostředí) fyzika, chemie, přírodopis 2e,5a
propojí historické poznatky se současnou situací, nalezne a popíše analogie	- zpracuje projekt „Pamětník“ s použitím metod řízeného rozhovoru a orální historie	průběžně	JKV, LSV, Ov

Učebnice: Dějepis pro 9. ročník ZŠ – nejnovější dějiny

Tematický plán předmětu DĚJEPIS pro školní rok 2025-26

Dotace hodin: 66

Třída: 1.A, 1.B, 5.V, 5.W

Vyučující: J.Fišerová, L.Havlíček, M.Kindl

Vypracováno dle ŠVP Jiráskova gymnázia Náchod „I cesta může být cíl“, verze 3.0 platného od 1. 9. 2024

Výstupy RVP (žák)	Učivo a dílčí výstupy	Časový plán
Úvod do studia historie		
charakterizuje smysl historického poznání a jeho povahu jako poznání neuzavřeného a proměnlivého	Význam historického poznání pro současnost uvede příklady potřeby a využitelnosti historických poznatků porozumí smyslu historického poznání pro současnost	září
rozlišuje různé zdroje historických informací, způsob jejich získávání a úskalí jejich interpretace	Práce historika, historické informace objasní specifikum práce historika uvede příklady pomocných věd historických a jejich zaměření uvede příklady získávání historických informací z různých zdrojů, pramenů a možnosti jejich využití	
Pravěk		
objasní ve shodě s aktuálními vědeckými poznatky materiální a duchovní život lidské společnosti v jednotlivých vývojových etapách pravěku	Období paleolitu a mezolitu chápe a vysvětlí proces hominizace, uvede základní typy rodu homo charakterizuje způsob života pravěkého sběrače a lovce	
vysvětlí zásadní zlom ve vývoji lidstva v důsledku cílevědomé zemědělské a řemeslné činnosti; charakterizuje pojem archeologická kultura	Období neolitu a enolitu objasní pojem neolitická revoluce a její důsledky pro vývoj lidské společnosti uvede příklady archeologických kultur na našem území	říjen
zařadí časově a prostorově hlavní archeologické kultury pravěku	Doba bronzová a železná zhodnotí význam kovu pro vývoj lidské společnosti objasní vznik sociálních rozdílů v lidské společnosti v době bronzové vysvětlí a popíše znaky vybraných pravěkých kultur	

	pochozí prolínání různých kultur a jejich důsledek pro další vývoj lidské společnosti	
Starověk		
zdůvodní civilizační přínos vybraných starověkých společenství, antiky a křesťanství jako základních fenoménů, z nichž vyrůstá evropská civilizace	Staroorientální státy (Mezopotámie, Egypt, Indie, Čína) na základě práce s mapou uvede znaky staroorientálních států, popíše přírodní podmínky staroorientálních oblastí, které napomohly vzniku prvních civilizací dokáže zhodnotit, v čem spočívá kulturní odkaz staroorientálních států dnešku připraví prezentaci, poster, referát o zvolené významné starověké památce či osobnosti	listopad – prosinec
popíše určující procesy a události, uvede významné osobnosti starověkých dějin	Antické Řecko pracuje s mapou antického Řecka, vyhledá v ní významná centra antické kultury dokáže zhodnotit, v čem spočívá kulturní odkaz antického Řecka a helenismu porovná jednotlivé formy vlády včetně demokracie a charakterizuje postavení společenských skupin v konkrétních městských státech objasní příčiny válek v dějinách antického Řecka	leden
popíše určující procesy a události, uvede významné osobnosti starověkých dějin, objasní židovství (vazbu mezi židovstvím a křesťanstvím) a další neevropské náboženské a kulturní systémy	Antický Řím pracuje s mapou antického Říma, sleduje jeho časový územní růst až ke vzniku rozsáhlého impéria porovná jednotlivé formy vlády v antickém Římě v souvislosti se změnami a vývojem historických etap v jeho dějinách zhodnotí kulturní odkaz antického Říma středověké Evropě a dnešku vyjmenuje znaky judaismu a křesťanství, objasní vazbu mezi židovstvím a křesťanstvím porovná judaismus a křesťanství s polyteistickým náboženstvím Řeků a Římanů v období antiky	únor – březen
	Naše země a ostatní Evropa v době římské; civilizovanost a barbarství, limes romanus jako civilizační hranice charakterizuje naše země a Evropu v tzv. době římské	

	najde a porovná rozdíly mezi formou vlády, kulturou a civilizací antického a tzv. barbarského světa vyvodí důsledky pádu antického světa pro následující vývoj Evropy a lidské společnosti	
Středověk		
objasní proces christianizace a její vliv na konstituování raně středověkých států v Evropě; vysvětlí podstatu vztahu mezi světskou a církevní mocí v západním i východním kulturním okruhu i projevy vlivu náboženství a církve ve středověké společnosti	Utváření středověké Evropy (byzantsko – slovanská oblast, Franská říše a oblast západní, východní a střední Evropy) objasní vznik středověké společnosti (feudální principy a jejich fungování) charakterizuje křesťanství a jeho podíl na utváření raně středověkých států najde a porovná rozdíly mezi západním a východním křesťanstvím najde a porovná rozdíly ve způsobu vlády a života ve vybraných středověkých evropských státech (Franská říše, Byzanc, Arabská říše)	duben
vymezí specifika islámské oblasti	Islám a arabská říše charakterizuje oblast arabsko-islámské kultury středověku charakterizuje islám a jeho podíl na utváření arabského světa a jeho expanze do Evropy srovná křesťanství s islámem, objasní shodné a rozdílné znaky těchto náboženství dovede zhodnotit přínos arabské kultury středověké Evropě	květen
definuje proměny hospodářského a politického uspořádání středověké společnosti 5.–11. stol. a jeho specifické projevy ve vybraných státních celcích, charakterizuje základní rysy vývoje na našem území	Utváření středověké Evropy popíše vývoj nejvýznamnějších evropských států najde a vysvětlí rozdíly ve vývoji těchto států konkretizuje a charakterizuje jejich vzájemné styky a vztahy na základě analýzy porovná a posoudí historický vývoj ve vybraných zemích popíše vznik států Slovanů na našem území (Sámská říše, Velká Morava, Český stát)	květen – červen
Shrnutí a opakování učiva		

Tematický plán: Dějepis pro školní rok 2025-2026

Třída: 2.A , 2.B, 6.V, 6.W

Vyučující: Havlíček, Poláková, Fišerová, Kindl

Hodinová dotace: 66, 2 hod. týdně

Vypracováno podle ŠVP „I cesta může být cíl“ verze 3.0 platného od 1. 9. 2024

SEXTA, 2. ROČNÍK		
objasní proces christianizace a její vliv na konstituování raně středověkých států v Evropě;	Opakování Utváření středověké Evropy (byzantsko – slovanská oblast, Francká říše a oblast západní, východní a střední Evropy) - objasní vznik středověké společnosti (feudální principy a jejich fungování) - charakterizuje křesťanství a jeho podíl na utváření raně středověkých států - najde a porovná rozdíly ve způsobu vlády a života ve vybraných středověkých evropských státech (Francká říše, Byzanc, Arabská říše)	3c český jazyk, základy společenských věd, zeměpis, latina VMEGS (žijeme v Evropě) OSV (morálka všedního dne) EV (člověk a životní prostředí)
vymezí specifika islámské oblasti	Islám a Arabská říše - charakterizuje oblast arabsko – islámské kultury středověku - charakterizuje islám a jeho podíl na utváření arabského světa a jeho expanze do Evropy - srovná křesťanství s islámem, objasní shodné a rozdílné znaky těchto náboženství	5d, 6d český jazyk, zeměpis, výtvarná výchova, matematika, fyzika, základy společenských věd
definuje proměny hospodářského a politického uspořádání středověké společnosti 5.-15. stol. a jeho specifické projevy ve vybraných státních celcích	Utváření středověké Evropy - popíše vývoj nejvýznamnějších evropských států - najde a vysvětlí rozdíly ve vývoji států v odlišných oblastech - konkretizuje a charakterizuje jejich vzájemné styky a vztahy - na základě analýzy porovná a posoudí historický vývoj ve vybraných zemích - zhodnotí soupeření středověké Anglie a Francie, vysvětlí jeho důsledky a vliv na další dění v Evropě Venkov a zemědělství, kolonizace; rozvoj řemesel a obchodu, urbanizace - popíše proměny středověkého venkova a objasní změny v hospodářství - vysvětlí podstatu středověké kolonizace a urbanizace, doloží konkrétními příklady - vypracuje samostatně zprávu nebo referát o vzniku a středověkém vývoji svého rodného města či obce - charakterizuje rozvoj řemesel a obchodu a posoudí jeho vliv na život sociálních vrstev obyvatelstva	1abc, 3d zeměpis, základy společenských věd VMEGS(žijeme v Evropě) OSV EV (problematika vztahů organismů a prostředí, člověk a životní prostředí) 3abce biologie, zeměpis, český jazyk ZÁŘÍ
charakterizuje základní rysy vývoje na našem území	- popíše vznik států Slovanů na našem území (Sámova říše, Velká Morava, Český stát)	

	- objasní a posoudí vnitřní vývoj a postavení jednotlivých státních útvarů v evropských souvislostech - dokáže zhodnotit jednotlivé časové etapy dějin českých zemí (raně středověký stát, období vlády posledních Přemyslovců, vývoj po nástupu Lucemburků) - dokáže řízeně i samostatně pracovat s ukázkami dobových materiálů a dokumentů (vysvětlit některé pojmy, vyhledat a vysvětlit informaci apod.)	ŘÍJEN
objasní proces christianizace a její vliv na konstituování raně středověkých států v Evropě; vysvětlí podstatu vztahu mezi světskou a církevní mocí v západním i východním kulturním okruhu i projevy vlivu náboženství a církve ve středověké společnosti	Křesťanství - respektuje křesťanství jako kulturní a společenské pojítko - dokáže objasnit myšlenku obnovení římského impéria a charakterizovat vývoj ve Svaté říši římské (vztah papež-císař, boj o investituru a jeho dopad na historický vývoj v Evropě) - umí vysvětlit podstatu, popsat projevy a objasnit důsledky nejednotnosti křesťanství (schizma, východní a západní křesťanství) - zaujme stanovisko k postavení Židů ve středověké společnosti	3f, 5cd zeměpis, český jazyk, základy společenských věd, biologie, výtvarná výchova VMEGS (žijeme v Evropě, globální problémy, jejich příčiny a důsledky) MuV (základní problémy sociokulturních rozdílů)
vysvětlí důsledky tureckých a tatarských nájezdů, zejména pro jižní a východní Evropu	Mongolská a turecká expanze - posoudí křížové výpravy jako mocenské i kulturní setkání křesťanského a islámského světa - popíše základní směry turecké expanze a objasní její důsledky pro Evropu - konkretizuje vliv mongolské expanze na vývoj ve východní Evropě, uvede souvislost s českými dějinami	5cd zeměpis, základy společenských věd, český jazyk VMEGS (žijeme v Evropě, globální problémy, jejich příčiny a důsledky) MuV (základní problémy sociokulturních rozdílů) LISTOPAD
POČÁTKY NOVOVĚKU		
posoudí vliv náboženství a církve na duchovní rozvoj společnosti, zhodnotí přínos kulturních směrů	Renesance a humanismus; reformace - vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka a vznik nového pohledu na člověka ve společnosti (renesance, humanismus) - rozpozná základní znaky renesanční kultury, dokáže uvést příklady památek	VMEGS (žijeme v Evropě) MuV (základní problémy sociokulturních rozdílů)
rozpozná nové filosofické a vědecké myšlenky, které byly zformulovány ve 14.-17. stol.; zhodnotí jejich praktické dopady popíše základní rysy reformace a	- objasní příčiny a základní myšlenky reformace, chápe příčiny a projevy krize v církvi a ve společnosti - objasní program husitství, zhodnotí výsledek a důsledky husitské revoluce pro další vývoj v českém státě, vymezí význam husitské tradice - vysvětlí podstatu Království dvojího lidu, chápe fungování stavovské monarchie	3f zeměpis, český jazyk, základy společenských věd, výtvarná výchova, hudební výchova PROSINEC –

protireformace, vysvětlí důsledky pro další evropský i světový vývoj	- objasní pokrokovost a nadčasovost mírových snah Jiřího z Poděbrad - odlišuje základní rysy nové vlny reformace v 16. stol., popíše její šíření - rozlišuje rozdělení Evropy na katolickou a protestantskou, křesťanskou a muslimskou, vyvodí oblasti možných konfliktů - vysvětlí reakci katolické církve, doloží příklady a objasní důsledky protireformace	LEDEN
porozumí důsledkům zámořských objevů, jež vedly k podstatným hospodářským i mocensko-politickým změnám	Zámořské plavby - uvede znaky hospodářských a společenských změn v Evropě v 15. a 16. století, vysvětlí význam technických a vědeckých předpokladů zámořského objevování - popíše a demonstuje průběh zámořských objevů - uvede důsledky zámořské expanze pro Evropu i dobývané země, posoudí jejich přesah do současnosti - porovná úroveň evropské a zámořských civilizací	3b český jazyk, základy společenských věd, zeměpis, fyzika OSV (morálka všedního dne) ÚNOR
	Rivalita a kooperace evropských velmocí v raném novověku - rozlišuje vývoj v evropských zemích v 15.-18. stol. (Anglie, Francie, Španělsko, Nizozemí, Rusko, Svatá říše římská) - vyvodí rozdíly způsobené nerovnoměrností vývoje a rozdílnými historickými podmínkami - konkretizuje příklady rivality a spolupráce evropských velmocí	1ab, 5d zeměpis, biologie, základy společenských věd, hudební výchova, výtvarná výchova, český jazyk VMEGS MeV (médi a mediální produkce) MuV BŘEZEN-DUBEN
vymezí základní znaky stavovství a absolutismu; uvede konkrétní projevy v jednotlivých zemích a příklady střetů posoudí postavení českého státu uvnitř habsburského soustátí a analyzuje jeho vnitřní sociální, politické a kulturní poměry	Absolutismus a stavovství - konkretizuje znaky jednotlivých způsobů vlády a řízení společnosti – absolutismus, stavovství, parlamentarismus - uvede příklady států s různými systémy a stručně vysvětlí, jak k jeho nastolení došlo (Anglie, Nizozemí, Francie, habsburská monarchie,...) - chápe příčiny i podstatu náboženských válek, zdůvodní proměnu náboženských konfliktů v mocenské - pojmenuje a zhodnotí hlavní mezníky třicetileté války - popíše a posoudí důsledky třicetileté války pro další vývoj - vysvětlí vývoj české stavovské společnosti pod nadvládou Habsburků - charakterizuje období po nástupu habsburské dynastie - chápe komplikované náboženské poměry předbělohorské doby, vyvodí jejich kořeny v minulosti - objasní vývoj protihabsburského odboje	zeměpis, biologie, fyzika, základy společenských věd, český jazyk, hudební výchova, výtvarná výchova MuV VMEGS OSV (spolupráce a soutěž) KVĚTEN-ČERVEN

	- dokáže vysvětlit příčiny českého stavovského povstání a popíše jeho průběh Barokní kultura, politika, náboženství - posoudí dopad rekatolizačních snah po porážce povstání, důsledky upevňování absolutismu a centralizace - rozpozná základní znaky baroka, rokoka, vybaví si významné umělce a díla - vypracuje mapku regionu s vyznačenými významnými kulturními památkami vztahujícími se k umění raného novověku (renesance, baroko)	
--	---	--

Osvícenství, revoluce a idea svobody, modernizace společnosti		
určí a zhodnotí hlavní myšlenky a principy osvícenství, rozpozná jejich uplatnění v revolucích 18. a 19. století na konkrétních příkladech jednotlivých států demonstruje snahu mocenských struktur o udržení středověkých systémů	Osvícenství - charakterizuje osvícenství jako komplexní myšlenkový proud, analyzuje jeho jednotlivé součásti a vymezí cíl- konkretizuje projevy osvícenství v chápání uspořádání společnosti (práce s dobovým dokumentem) - váží si přínosu encyklopedistů, popíše, vysvětlí a porovná snahy vybraných panovníků střední a východní Evropy o udržení absolutismu za cenu reform (osvícenský absolutismus) - uvede a zdůvodní snahy o udržení velmocenského postavení habsburské monarchie ve střední Evropě, porovná a vysvětlí sociální postavení jednotlivých vrstev obyvatelstva a zdůvodní jejich spokojenost i nespokojenost, navrhne vlastní řešení problematických vztahů – porovná vlastní řešení s reformními pokusy osvícenských panovníků - na základě získaných vědomostí o osvícenských panovnících sestaví profil „obecného“ osvícenského panovníka	ČERVEN

Tematický plán předmětu DĚJEPIS pro školní rok 2025 - 2026

Dotace hodin: 66

Třída: 3.A, 3.B, 7.V, 7W

Vyučující: Mariana Poláková, Jitka Fišerová, Štěpán Macura

Vypracováno dle ŠVP Jiráskova gymnázia Náchod „Na cestě ...“ verze 2.0 platného od 1.9.2019

Výstupy z RVP	Opakování učiva posoudí postavení českého státu uvnitř habsburského soustátí, vymezí základní znaky stavovství a absolutismu; uvede konkrétní projevy v jednotlivých zemích a příklady střetů porozumí důsledkům zámořských objevů, jež vedly k podstatným hospodářským i mocensko-politickým změnám popíše základní rysy reformace a protireformace, vysvětlí důsledky pro další vývoj, posoudí vliv náboženství a církve na duchovní rozvoj společnosti, zhodnotí přínos kulturních směrů a osvícenství, na základě získaných vědomostí o osvícenských panovnících sestaví profil „obecného“ osvícenského panovníka	Září
na konkrétních příkladech jednotlivých států demonstruje postupný rozklad, zánik a proměny dosavadních systémů přes úsilí mocenských struktur o jejich udržení posoudí význam ústavy a novou organizaci státu, uvede základní typy parlamentních státních systémů	Velké revoluce – francouzská revoluce 1789-1799, vznik USA, rok 1848 Evropa za napoleonských válek a po Vídeňském kongresu na základě znalostí z Velké francouzské revoluce rozliší různé politické systémy v jejím průběhu a uvede jejich negativa a pozitiva pro různé společenské skupiny, uvede příklady těchto státních systémů (republika, diktatura, kolektivní diktatura, císařství) z minulosti i příštích dějin - diskutuje o různých revolučních státních systémech, kriticky je zhodnotí a uvede jejich výhody a nevýhody - rozpozná, čím měly nové společenské systémy blízko k extrémům moderní doby i ideálu demokracie - porovnává mezi sebou základní dokumenty revolucí (francouzská ústava, Listina práv člověka a občana, Ústava USA, ...) a vyhledá v nich shodné znaky	Září - listopad
vysvětlí emancipační hnutí národů i jednotlivých společenských vrstev; vymezí místo utváření českého novodobého národa v tomto procesu, včetně jeho specifických rysů	Utváření novodobých národních společností (české, slovenské, německé, italské), emancipační hnutí sociálních skupin, rok 1848 připomene historické kořeny italského a německého partikularismu - chápe dobu evropských národních obrození jako čas	Listopad - prosinec

	zrodu nacionalismu - vytvoří přehled nejdůležitějších legislativních změn v habsburské monarchii od roku 1848, usuzuje na jejich význam a dopad pro jednotlivé společenské vrstvy	
charakterizuje proces modernizace, vysvětlí průběh industrializace a její ekonomické, sociální a politické důsledky; rozpozná její ekologická rizika; určí základní příčiny asymetrického vývoje Evropy a světa v důsledku rozdílného tempa modernizace	Rozvoj výroby a vědy, proměna agrární společnosti ve společnost průmyslovou, změny v sociální struktuře v rámci samostatné nebo skupinové práce zjistí, k jakým technickým a vědeckým objevům došlo od 18. do konce 19. stol. – vytvoří jejich časovou osu a mapu – porovnává s rozmístěním důležitých průmyslových surovin (uhlí, železná ruda, barevné kovy, dřevo,...) - porovnává odlišný vývoj a úroveň průmyslové výroby v různých evropských státech (GB, R-U, Rusko, Prusko, USA,...) a v koloniích	Leden
vysvětlí expanzivní záměry velmocí v okrajových částech Evropy a v mimoevropském světě, jež byly příčinou četných střetů a konfliktů daného období	Předpoklady a projevy imperiální (mocenské a koloniální) politiky velmocí; nástup Ruska jako evropské velmoci; USA, jejich vnitřní vývoj a mezinárodní postavení do I. světové války Vzájemné střetávání velmocí, diplomatické a vojenské aktivity v předvečer I. světové války, mimoevropská ohniska koloniálních konfliktů zjistí rozložení koloniálních území ve světě v 19. století, vyhledá země, které se začaly během 19. století koloniální nadvlády zbavovat - zhodnotí koloniální a imperiální politiku jednotlivých států - na základě situace v USA i dalších zemích chápe otrokářství a další projevy útlaču na rasové bázi jako zločinné - zvaží přínos nově kolonizovaných oblastí pro své kolonizátory - vysvětlí rozdíl mezi imperialismem a kolonialismem - popíše cestu jednotlivých států k první světové válce, zhodnotí jejich spojení a uzavřené aliance, orientuje se na mapě	Únor - březen
	Proměny životního stylu, vzdělanost a umění „belle epoque“ přelomu 19. a 20. století diskutuje o nejdůležitějších společenských a kulturních změnách 19. století - informuje o technických a kulturních novinkách, telegraf, film, telefon, automobil apod. - pokusí se porovnat žebříček hodnot člověka v 18. a 19. století	Duben

charakterizuje dvě světové války, dokumentuje sociální, hospodářské a politické důsledky uvede příčiny a projevy politického a mocenského obrazu světa, který byl určen vyčerpáním tradičních evropských velmocí, vzestupem USA a nastolením bolševické moci v Rusku	První světová válka, české země v době první světové války, I. Odboj vymezí při práci s mapou jednotlivá mocenská uskupení válčící v 1. sv. válce, objasní jejich motivace a postoje, charakterizuje změny ve spojeneckých vazbách a zdůvodní je - zhlédne dokumentární filmy ilustrující jednotlivá bojiště 1. sv. války, určí typické znaky jednotlivých front - v literatuře a výtvarném umění hledá reflexi válečných událostí, přemýšlí o vlivu válečných událostí na psychiku přímých účastníků války i lidí v zázemí - pracuje s propagandistickými materiály jednotlivých válečných stran, hodnotí je, porovnává a uvědomuje si cíle propagandy - uvědomuje si válku jako nepřijatelný způsob řešení konfliktu - objasní význam politického zahraničního, domácího i legionářského odboje pro vznik Československa i pro válečné úsilí dohodových mocností	Duben - květen
uvede příčiny a projevy politického a mocenského obrazu světa, který byl určen vyčerpáním tradičních evropských velmocí, vzestupem USA a nastolením bolševické moci v Rusku	Revoluce v Rusku, upevňování bolševické moci uvede kořeny snah o společenskou změnu v Rusku - podá důkazy o nedemokratičnosti carského i bolševického státního systému - na konkrétních faktech dokumentuje politické i ekonomické změny vedoucí k vytváření totalitního systému, porovnává kulturní, vědecký, ekonomický, (...) vývoj v USA a Rusku mezi válkami	Květen - červen
vymezí základní znaky hlavních totalitních ideologií a dovede je srovnat se zásadami demokracie; objasní příčiny a podstatu agresivní politiky a neschopnosti potenciálních obětí jí čelit	Versailleský systém a jeho vnitřní rozpory chápe versailleský systém jako přímou příčinu 2. světové války - porovnává postoje vítězných mocností k poraženým státům, je si vědom jejich negativních důsledků pro budoucí vývoj - na základě závěrů versailleské konference rozdělí svět na „spokojené“ a „nespokojené“ státy - na základě konkrétních faktů porovnává rozdíly mezi meziválečným působením SN a dnešním působením OSN (UN) - vytvoří přehled nejdůležitějších mezinárodních snah o revizi versailleského systému, vyvozuje možné důsledky neúspěšných mírových a ekonomických projektů	Červen

vymezí základní znaky hlavních totalitních ideologií a dovede je srovnat se zásadami demokracie; objasní příčiny a podstatu agresivní politiky a neschopnosti potenciálních obětí jí čelit	Vznik Československa, Československo v meziválečném období - charakterizuje národnostní situaci Československa po 1.sv.válce, uvědomuje si příčinu vytvoření Ideje československého národa - na základě konkrétních faktů popíše postoj prvorepublikového Československa k národnostním menšinám - objasní česko-slovenské vztahy v Československu - uvědomuje si prvorepublikové Československo jako důležitý zdroj naší demokratické tradice - porovnává tehdejší a současný politický a stranický systém naší země - na základě práce s textem porovnává současný a tehdejší ústavní systém - vytvoří mapu demokratických a totalitních nebo polototalitních států v době před 2. sv. válkou, na jejím základě charakterizuje postavení Československa v Evropě - uvede znaky typické pro demokratickou společnost - dokáže vysvětlit fungování pluralitní demokracie na příkladu politického systému v ČSR	
vysvětlí souvislost mezi světovou hospodářskou krizí a vyhrocením politických problémů, které byly provázeny radikalizací pravicových i levicových protidemokratických sil	Evropa a svět ve 20. a 30. letech, světová hospodářská krize ve světě i v ČSR - uvede znaky typické pro demokratickou společnost - dokáže vysvětlit fungování pluralitní demokracie na příkladu politického systému v ČSR - vyvodí znaky totality na základě konkrétního vývoje v Itálii, sovětském Rusku, ideologie nacismu - porovná demokratickou a totalitní společnost - uvede příčiny a důsledky hosp. krize - najde souvislosti mezi hospodářskou situací a nástupem extrémních sil - objasní vítězství nacismu v Německu a pád demokratických režimů - vyjmenuje spojence, satelity Německa - uvede příklady zneužívání/ využívání médií ve prospěch totalitních meziválečných systémů - posoudí možnosti médií v ovlivňování člověka jednotlivce i mas	
	Opakování a shrnutí učiva	červen

Tematické plány předmětu Dějepis

Školní rok: 2025-2026

Třídy: 4.A, 4.B, 8.V, 8.W

Vyučující: Havlíček, Fišerová, Poláková

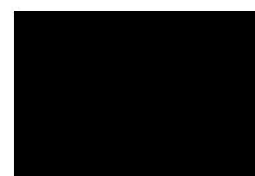
Vypracováno dle ŠVP „I CESTA MŮŽE BÝT CÍL...“ VERZE 2.0 PLATNÁ OD 1.9.2019

OKTÁVA, 4. ROČNÍK

Opakování	Opakování - Revoluce v Rusku, upevňování bolševické moci, 1. sv. válka, vznik Československa, Československo v meziválečném období, Evropa a svět ve 20. a 30. letech -charakterizuje národnostní situaci Československa po 1.sv.válce, uvědomuje si příčinu vytvoření ideje československého národa -na základě konkrétních faktů popíše postoj prvorepublikového Československa k národnostním menšinám -na podkladě skupinové práce uvádí příklady ilustrující úroveň tehdejší československé kultury -objasní česko-slovenské vztahy v Československu -uvědomuje si prvorepublikové Československo jako důležitý zdroj naší demokratické tradice -porovnává tehdejší a současný politický a stranický systém naší země -na základě práce s textem porovnává současný a tehdejší ústavní systém -na základě vlastní volby vytvoří prezentaci významné osobnosti prvorepublikové politiky, kultury, vědy, ekonomiky -vytvoří mapu demokratických a totalitních nebo polototalitních států v době před 2. sv. válkou, na jejím základě charakterizuje postavení Československa v Evropě	ZÁŘÍ
	-uvede znaky typické pro demokratickou společnost -dokáže vysvětlit fungování pluralitní demokracie na příkladu politického systému v ČSR -vyvodí znaky totality na základě konkrétního vývoje v Itálii, sovětském Rusku, ideologie nacismu -porovná demokratickou a totalitní společnost -uvede příklady fašistických agresí a válečných konfliktů 30. let 20. st. -posoudí politiku západních mocností – appeasement, vyjmenuje její konkrétní příklady	
vysvětlí souvislost mezi světovou hospodářskou krizí a vyhrocením politických problémů, které byly provázány radikalizací pravicových i levicových protidemokratických sil	Světová hospodářská krize ČSR v boji o záchranu demokracie a samostatného státu -uvede příčiny a důsledky hospodářské krize -najde souvislosti mezi hospodářskou situací a nástupem extrémních sil -objasní vítězství nacismu v Německu a pád demokratických režimů -vyjmenuje spojence – satelity Německa -popíše vliv hospodářské krize na stabilitu ČSR -charakterizuje mezinárodní a vnitřní síly, které ohrožovaly demokratický charakter ČSR a nakonec i jeho existenci -vyvodí závěr, že demokracie a samostatnost se hrouť, až když se ČSR stává předmětem mezinárodních zájmů -zhodnotí důsledky rozhodnutí velmocí na Mnichovské konferenci	ŘÍJEN- LISTOPAD

popíše a zhodnotí způsob života v moderní evropské společnosti, zhodnotí význam masové kultury	-uvede příklady zneužívání/ využívání médií ve prospěch totalitních meziválečných systémů -posoudí možnosti médií v ovlivňování člověka jednotlivce i mas -vytvoří přehled technických, vědeckých objevů a zlepšení meziválečné doby (i jejich eventuální zneužití ve válce) -pracuje s dobovými filmy, plakáty -zařadí významné osobnosti meziválečného veřejného života k jejich oborům (film, věda, divadlo, sport, ...) a hodnotí jejich význam pro současný svět i budoucnost	
charakterizuje dvě světové války, dokumentuje sociální, hospodářské a politické důsledky	Druhá světová válka -vysvětlí příčiny 2. světové války -popíše průběh války v jejích klíčových událostech na evropských a světových bojištích -objasní vznik protifašistické koalice a její cíle -uvede hlavní body diplomatických jednání na konferencích v Teheráně, Jaltě a Postupimi -vysvětlí pojem Norimberské zákony, holocaust, konečné řešení židovské otázky -podá důkazy kladného a záporného vlivu rozvoje vědy a techniky Protektorát Čechy a Morava -popíše vznik Protektorátu a postavení tohoto útvaru v Třetí říši -objasní perzekuci českého národa a konečné cíle nacistů vzhledem k Čechům -posoudí zapojení Čechů do boje proti nacismu -určí charakter Slovenského štátu a zdůvodní změny v postoji Slováků k jejich státu vedoucí k odboji a SNP	PROSINEC
charakterizuje vznik, vývoj a rozpad bipolárního světa, jeho vojenská, politická a hospodářská seskupení, vzájemné vztahy a nejvýznamnější konflikty	Evropa a svět po 2. světové válce. Rozdělený a integrující svět -objasní příčiny rozkolu mezi bývalými spojenci, dokumentuje na konkrétních případech -posoudí roli OSN a její postavení v mezinárodní politice -vysvětlí způsob a prostředky boje v období tzv. studené války -vyhledá informace o koordinaci jednotlivých ekonomik a armád uvnitř sovětského bloku a o euroatlantické spolupráci -prezentuje vybraný příklad konfliktu z období „studené války“	LEDEN-ÚNOR
vysvětlí základní problémy vnitřního vývoje zemí západního a východního bloku; zejména se zaměří na pochopení vnitřního vývoje a vzájemných vztahů supervelmocí USA, SSSR a na situaci ve střední Evropě a v naší zemi	Východní blok, jeho politický, hospodářský a sociální vývoj; SSSR jako světová velmoc; RVHP, Varšavská smlouva -charakterizuje SSSR jako supervelmoc -vyvodí, které země se staly sovětskými satelity -uvede charakteristické znaky lidových demokracií -vyjmenuje změny, které nastaly v ČSR v důsledku války a světového vývoje -popíše průběh vnitrostranického zápasu končícího převzetím moci komunisty v únoru 1948 -shromáždí konkrétní důkazy pro označení vlády KSČ jako totalitní -zhodnotí pokusy reformovat komunistický systém v zemích východního bloku -vysvětlí význam roku 1968 jako pokus o reformu ČSSR	ÚNOR-BŘEZEN

	-zhodnotí význam erestrojky a protikomunistické rezistence na pád komunistických režimů na základě popisu období normalizace ocení význam třetího odboje (uvede příklady), vedoucího spolu s mezinárodním vývojem k pádu totalitního režimu v ČSSR Euroatlantická spolupráce a vývoj demokracie; USA jako světová velmoc -charakterizuje poválečný vývoj USA -uvede příklady úsilí USA v boji proti šíření komunismu a za velmocenské postavení -vysvětlí, co znamenalo období koexistence Východ – Západ -shromáždí konkrétní informace, na kterých prezentuje ochlazování a oteplování vztahů mezi Východem a Západem	
porovná a vysvětlí způsob života a chování v nedemokratických společnostech a v demografiích	Životní podmínky na obou stranách „železné opony“ -získá informace z různých zdrojů a typů médií a diskutuje o životních podmínkách na obou stranách železné opony	BŘEZEN
popíše mechanismy a prostředky postupného sjednocování Evropy na demokratických principech, vysvětlí lidská práva v souvislosti s evropskou kulturní tradicí; zná základní instituce sjednocující se Evropy	-vysvětlí, jakým způsobem probíhala evropská integrace -zdůvodní význam helsinské KBSE	BŘEZEN
objasní hlavní problémy specifické cesty vývoje významných postkoloniálních rozvojových zemí; objasní význam islámské, židovské a některé další neevropské kultury v moderním světě	Dekolonizace; „třetí svět“ a modernizační procesy v něm - ekonomické, demografické a politické postavení v globálním světě -posoudí situaci v tzv. třetím světě -uvede příklady dekolonizace a jejího dopadu na světové dění -popíše úsilí příslušníků židovského národa o obnovu samostatného státu a postoj velmocí k této otázce -vysvětlí vztahy mezi arabským a židovským světem a jejich projevy v blízkovýchodních poválečných konfliktech -pokusí se dokázat stopu – odraz některé mimoevropské kultury (USA, Japonsko, Indie, Čína, Tibet, původní kultury Tichomoří, Africké a indiánské kultury) v dnešním euroatlantickém světě	DUBEN
vymezi základní problémy soudobého světa a možnosti jeho dalšího vývoje	Globální problémy moderní společnosti -uvede příklady terorismu v současném světě -podá důkazy kladného i záporného vlivu vědy a techniky (výdaje na zbrojení, rychlý vývoj společnosti, zvýšení životní úrovně vs. absolutní chudoba, podvýživa, negramotnost, populační exploze vs. vyčerpání přírodních zdrojů, zhoršení ekologické situace, ...) -prezentuje vlastní názor na téma: Poučilo se lidstvo z dějin? Je současný stav lepší?	

Tematický plán pro školní rok 2025-26

Předmět: Seminář soudobých dějin

Třída: 7.V, 7.W, 3.A, 3.B (resp. 8.V, 8.W, 4.A, 4.B)

Vyučující: Mgr. Martin Kindl, Ph.D.

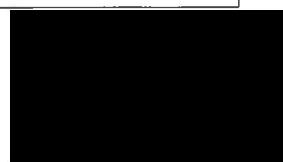
Vypracováno dle ŠVP Jiráskova gymnázia Náchod „I cesta může být cíl“, verze 2.0 platného od 1. 9. 2019.

DĚJEPISNÝ SEMINÁŘ – 1. ROK DVOULETÉHO SEMINÁŘE	
○ <u>Blok 1 „Úvod“</u> ○ a) Kontext po první světové válce □ 1) Jak končí demokracie □ 2) Mezinárodní politika □ 3) Totalitní režimy ○ b) Holocaust	Září
○ <u>Blok 2 „Studená válka“</u> ○ Rozdělení světa a vznik Studené války ○ Fungování jednotlivých bloků ○ „Horké krize Studené války“ ○ „Střet civilizací“ nebo „Konec dějin“? Huntington VS Fukuyama ○ Od Studené války k hybridní válce	Říjen
○ <u>Blok 3 „Blízký východ“</u> ○ Vznik Izraele ○ Izraelsko – palestinský konflikt ○ Twitter, Arabské jaro a vznik „Islámského státu“	Listopad
○ <u>Blok 4 „Čína“</u>	Prosinec

○ Mao a Čínská lidová republika ○ Kulturní revoluce a Velký skok ○ Modernizace a masakr na náměstí Nebeského klidu ○ „Perfektní diktatura“ - Čína v 21.století	
– <u>Blok 5 „Afrika“</u> ○ Dekolonizace ○ Apartheid ○ Konflikty (Rwanda a další) ○ Čínská kolonie? Současnost a budoucnost Afriky	Leden
– <u>Blok 6 „Autoritativní režimy“</u> ○ Franco, Salazar, Pinochet, Pol Pot a další	Únor
– <u>Blok 7 „Kulturní, ekonomické a sociální změny“</u> ○ 60.léta v USA ○ Vznik sociálního státu ○ Keynes vs Friedman ○ „Top Gun“ - filmová revoluce ○ „Video Killed the Radio Star“ – vznik MTV a prosazení alternativní hudby ○ Dějiny internetu a jeho vliv na fungování společnosti	Březen
– <u>Blok 8 „Média, lži a příliš rychlý mozek“</u> ○ JFK/přistání na měsíci a konspirační teorie ○ Watergate, novináři a služba veřejnosti	Duben
– <u>Blok 9 „Integrace západní Evropy VS rozpad Jugoslávie“</u> ○ Dějiny evropské integrace ○ Vznik EU ○ Balkán v 90.letech	Květen

– Blok 10 „Československo“

Červen

Tematický plán pro školní rok 2024-25 a 2025-26

Předmět: Dějepisný seminář

Třída: 8.V, 8.W, 4.A, 4.B

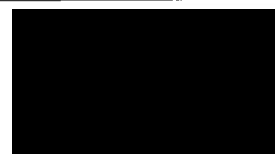
Vyučující: Mgr. Mariana Poláková, Ph.D.

Vypracováno dle ŠVP Jiráskova gymnázia Náchod „I cesta může být cíl“, verze 2.0 platného od 1. 9. 2019.

DĚJEPISNÝ SEMINÁŘ – 1. ROK DVOULETÉHO SEMINÁŘE	
PRAVĚK A STAROVĚK	
Pravěk a raná doba dějinná - charakteristika pravěku se zaměřením na dějiny regionu - kmeny na našem území (Keltové, Germáni, Slované) a jejich koexistence s okolním světem - zhodnocení přínosu jednotlivých civilizací lidské společnosti	ZÁŘÍ Návštěva Muzea Náchodska
Starověk - kultury starověku, jejich zvláštnosti a rozdíly, jejich odkaz - antická kultura a vzdělanost a její vliv na kultury následujících staletí	ŘÍJEN
Dějiny historických národů, stěhování národů - dějiny Židů, vazba mezi židovstvím a křesťanstvím, jejich porovnání - základní znaky judaismu - arabsko-židovské konflikty a současná situace na Předním východě - dějiny kočovných kmenů (Avaři, Hunové, Mongolové, apod.) - práce s historickým atlasem (pravlasti a směry přesunů kmenů)	LISTOPAD PROSINEC
STŘEDOVĚK	
Křesťanství jako jednotící prvek a základní stavební kámen evropských státních útvarů - utváření Evropy ve jménu Krista - hereze - jihovýchodní Evropa jako prostor střetávání od starověku po 20. století	LEDEN
Středověká kultura a život - regionální památky středověku - umělecké slohy a styly (předrománský, románský, gotický) - život společenských vrstev středověku, rozdíly a specifika života ve středověkých městech - život na středověkých hradech - přehled významných osobností středověké Evropy našich zemí a regionů, referát/poster/prezentace o některé postavě našich národních či církevních dějin - symboly české státnosti a významná výročí	ÚNOR BŘEZEN
Vývoj vztahů se sousedními národy - prolínání a způsoby soužití jednotlivých etnik	DUBEN

- počátky a vývoj česko–německých vztahů a česko-polských vztahů, základní problematika a historický vývoj	
NOVOVĚK	
Vývoj vědy a techniky od středověku do novověku, resp. průmyslové revoluce - příčiny pokroku v oblasti vědy a techniky v období vrcholného středověku a počátku novověku - základní vynálezy a moderní postupy, přínos manufakturní výroby (resp. později tovární výroby) - posouzení hospodářské úrovně regionu v daném období - kolonialismus	KVĚTEN
Přechod k moderní společnosti - zrození moderní společnosti - rozsáhlé celospolečenské změny v dlouhém 19. století	ČERVEN
DĚJEPISNÝ SEMINÁŘ – 2. ROK DVOULETÉHO SEMINÁŘE	
ÚVOD DO MODERNÍCH DĚJIN	
Moderní dějiny - jejich vymezení a účel - způsoby bádání a prezentace poznatků	ZÁŘÍ Návštěva archivu
Dlouhé 19. století a příčiny 1. světové války s přesahem do 20. století - kolonialismus (mocenský zápas o zámořská území, územní expanze, střetávání zájmu velmocí, imperialismus, zbrojení; mandátní území; dekolonizace) - východní otázka	
Mezinárodní vztahy mezi válkami - Versaillsko-washingtonský systém jako přímá příčina 2. světové války - společenské změny v Rusku - totalitní a autoritativní režimy - appeasement a kolektivní bezpečnost - opevňování jako moderní trend (důraz na čs. opevnění – Dobrošov)	ŘÍJEN
První a druhá republika, protektorát - vznik Československa v zrcadle mezinárodních úmluv - ženská emancipace v českých zemích - kultura První republiky - Mnichov 1938 v mezinárodním kontextu - II. odboj na Náchodsku - běloveské události v květnu 1945	LISTOPAD - PROSINEC
EVROPA A SVĚT PO 2. SVĚTOVÉ VÁLCE	

Rozdělený a integrující svět - poválečné rozdělení Evropy - Studená válka a bipolární svět - žhavé konflikty 2. poloviny 20. století - evropská integrace - masová kultura Globální problémy moderní společnosti - terorismus - ekologie - migrace - gender	LEDEN - DUBEN
Významné osobnosti dějin 20. století - vytvoření prezentace/posteru/referátu o významné politické, kulturní, sportovní atp. osobnosti 20. století Opakování k maturitní zkoušce	PRŮBĚŽNĚ PRŮBĚŽNĚ (v rámci jednotlivých témat během dvou let)

Seminář soudobých dějin: 4.A; 4.B; 8.V; 8.W

Měsíc	Učivo
Září	Autoritativní režimy
Říjen	Autoritativní režimy
Listopad	Poválečné Československo
Prosinec	Československo v 50. letech
Leden	Československo v 60. letech
Únor	Československo v 70. a 80. letech
Březen	Vznik České republiky, od 90. let až po současnost
Duben	Integrace západní Evropy Balkán v 90. letech
Květen	
Červen	

tematický plán pro školní rok 2025/26**Lukáš Havlíček**

Celkový počet hodin: 48

Zpracováno dle ŠVP „I cesta může být cíl“, verze 2.0, platné od 1. 9. 2019